

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101623

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 06-12-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кучко Артем Валерійович

2. Artem Kuchko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 48007 081 Право

Дата захисту: 27-01-2024

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Господарський суд Харківської області

Код за ЄДРПОУ: 03500039

Місцезнаходження: майдан Свободи, 5, Держпром, 8-й під'їзд, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 3494

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.63.01

Тема дисертації:

1. Правове регулювання недопущення дискримінації у сфері праці за ознакою статі
2. Legal regulation of preventing gender-based discrimination in the sphere of labor

Реферат:

1. У дисертації наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукового завдання з'ясувати сутність та особливості правового регулювання недопущення дискримінації у сфері праці за ознакою статі як багатогранного явища правової дійсності. Аргументовано, що правове регулювання недопущення дискримінації за ознакою статі полягає у правовому впорядкуванні трудових та тісно пов'язаних із ними відносин за допомогою юридичних засобів з метою досягнення паритету між представниками різної статі, недопущення проявів гендерно обумовленої дискримінації у реалізації кожною людиною та громадянином своїх трудових прав та можливостей. Встановлено, що характерними правовими ознаками дискримінації у сфері праці є: 1) вона ґрунтується на дискримінаційних ознаках, які характеризують особу або певну групу осіб з погляду етнічного походження, стану здоров'я, приналежності до певної соціальної групи, громадянства тощо; 2) виявляється у вигляді встановлення будь-яких відмінностей, розрізень, обмежень, винятків або заборон стосовно особи або групи осіб; 3) відмінності, розрізнення, обмеження, винятки або заборони мають необґрунтований, свавільний та упереджений характер, з огляду на що переслідують

неправомірну мету, яка не має об'єктивного та розумного обґрунтування; 4) правовий наслідок дискримінаційного поводження зводиться до порушення передбачених Конституцією та законами України трудових прав та свобод або до обмеження у їх визнанні, реалізації чи користуванні усіма членами суспільства на засадах рівності; 5) тягне за собою юридичну відповідальність відповідно до положень чинного законодавства внаслідок вчинення стосовно особи або групи осіб дискримінаційного правопорушення. Визначено, що дискримінація у сфері праці – це ситуація, за якої особа або група осіб, що неправомірно виділена за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації, етнічного, соціального та іноземного походження, віку, стану здоров'я, інвалідності, підозри чи наявності захворювання на ВІЛ/СНІД, сімейного та майнового стану, сімейних обов'язків, місця проживання, членства у професійній спілці чи іншому об'єднанні громадян, участі у страйку, звернення або наміру звернення до суду чи інших органів за захистом своїх прав або надання підтримки іншим працівникам у захисті їх прав, за мовними або іншими ознаками, не пов'язаними з характером роботи або умовами її виконання, зазнає будь-яких позбавлених свого об'єктивного та розумного обґрунтування відмінностей, розрізень, обмежень, винятків або заборон у визнанні, користуванні або реалізації гарантованих Конституцією і законами України трудових прав та свобод на засадах рівності. Охарактеризовано законодавчо закріплені форми дискримінації, які на практиці простежуються у трудових та тісно пов'язаних із ними відносинах. На підставі системного аналізу доктринальних джерел, законодавчих положень, судової практики, ґрунтовно розкрито сутнісний зміст форм дискримінації, які негативним чином позначаються на сфері праці та акцентовано увагу на необхідності недопущення їх виникнення. Аргументовано, що принцип недопущення дискримінації є однією із ключових міжнародних засад у сфері праці, яка лежить в основі сучасного процесу реформування трудового законодавства та визначено місце означеного принципу в системі принципів трудового права. Наголошено, що зміст принципу недопущення дискримінації у сфері праці полягає у створенні та забезпеченні умов для рівного доступу людини і громадянина до трудових прав і свобод, рівної можливості для їх реалізації шляхом недопущення необґрунтованого відмінного ставлення за однією або декількома дискримінаційними ознаками. Наголошено, що одну із вирішальних ролей у забезпеченні недопущення дискримінації у царині праці відіграють міжнародно-правові стандарти. Обґрунтовано, що міжнародно-правові стандарти забезпечення недопущення дискримінації у царині праці є своєрідним комплексом міжнародно-правових норм, приписів, які знайшли своє закріплення та зовнішнє вираження в міжнародно-правових актах (пактах, конвенціях, деклараціях тощо) в результаті діяльності міжнародних організацій, міжнародних відносин та співробітництва, відповідно до яких формується національне трудове законодавство у напрямку недопущення дискримінації у трудових та тісно пов'язаних із ними відносинах, встановлюється обов'язок держави щодо забезпечення їх практичної реалізації та до досягнення яких повинна прагнути кожна суверенна держава у своїй правовій діяльності.

2. The thesis is a comprehensive and complete scientific research of gender-based discrimination in the sphere of labor as a multifaceted phenomenon of legal reality and legal regulation of preventing gender-based discrimination. It is argued that legal regulation of preventing gender-based discrimination consists in legal regulation of labor relations and those closely related with them by legal means with the aim of achieving parity between representatives of different sexes, preventing manifestations of gender-based discrimination in exercising labor rights and opportunities by every person and citizen. Taking into account the systematic analysis of legislative provisions, practice of the European Court of Human Rights and generalization of the diversity of theoretical and legal approaches to interpreting discrimination in the scientific literature both in the general sense and from the point of view of its manifestation in the sphere of labor, a scientifically based author's definition of discrimination in the sphere of labor is given and the author's vision of a number of characteristic legal features inherent in discrimination in the sphere of labor is outlined. It has been established that characteristic legal signs of discrimination in the sphere of labor are the following: 1) it is based on discriminatory features that characterize a person or a certain group of persons from the point of view of their ethnic origin, state of health, belonging to a certain social group, citizenship, etc.; 2) it manifests itself in the form of establishing any differences, distinctions,

restrictions, exceptions or prohibitions against a person or a group of persons; 3) differences, distinctions, restrictions, exceptions or prohibitions are unfounded, arbitrary and biased of nature, given that they pursue an illegitimate purpose that does not have an objective and reasonable justification; 4) the legal consequence of discriminatory treatment is reduced to violation of labor rights and freedoms provided for by the Constitution and laws of Ukraine or to restriction of their recognition, implementation or use by all members of society on the basis of equality; 5) it entails legal responsibility in accordance with the provisions of current legislation as a result of committing a discriminatory offense against a person or group of persons. It has been determined that discrimination in the sphere of labor is a situation when a person or a group of persons is wrongfully singled out on the basis of race, skin color, political, religious and other beliefs, sex, gender identity, sexual orientation, ethnic, social and foreign origin, age, state of health, disability, suspicion or presence of HIV/AIDS, family and property status, family responsibilities, place of residence, membership in a trade union or other citizen association, participation in a strike, appeal or intention to appeal to the court or other authorities for protection of their rights or providing support to other employees in protection of their rights, on linguistic or other grounds not related to the nature of the work or conditions of work performance, it is a situation when a person or a group of persons is subjected (devoid of objective and reasonable justification) to any differences, distinctions, restrictions, exceptions or prohibitions in recognition, use or realization of labor rights and freedoms guaranteed by the Constitution and laws of Ukraine on the basis of equality. Characterized are legally enshrined forms of discrimination which are observed in practice in labor relations and in those closely related with them. On the basis of a systematic analysis of doctrinal sources, legislative provisions, judicial practice, the essential content of forms of discrimination that negatively affect the labor sphere is thoroughly revealed, and attention is focused on the need to prevent their occurrence. It is argued that the principle of preventing discrimination is one of the key international principles in the sphere of labor, which underlies the modern process of reforming labor legislation, and the place of this principle in the system of labor law principles has been determined. It is noted that the principle of preventing discrimination is a fundamental principle of law and has a cross-cutting nature, as it is intertwined with other principles of labor law. The essence of the principle of preventing discrimination in the sphere of labor is to create and ensure conditions for equal access of a person and a citizen to labor rights and freedoms, equal opportunity for their implementation by preventing unjustified differential treatment based on one or several discriminatory grounds.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Кучко А. В. Дискримінація у сфері праці: проблема визначення поняття. Актуальні проблеми права: теорія і практика. 2020. №2 (40). С. 148-158.
- Кучко А. В. До проблеми окреслення ознак дискримінації у сфері праці. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2020. №4 (91). С. 69-78.
- Кучко А. В. Особливості правового регулювання недопущення дискримінації за ознакою статі у працевлаштуванні. Право і безпека. 2021. №2 (81). С. 160-168.
- Кучко А. В. Правові засади недопущення дискримінації за ознакою статі при кар'єрному зростанні у царині праці: стан розвитку та перспективи покращення. Наше право. 2021. №3. С. 135-142.

- Кучко А. В. Зарубіжний досвід правового регулювання недопущення дискримінації у сфері праці за ознакою статі: огляд та можливості його впровадження в Україні. Visegrad Journal on Human Rights. 2021. №4. С.110–116.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Подорожній Євген Юрійович
2. Yevgen Y. Podoroznii

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1677-1937

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Москаленко Олена Вячеславівна
2. Olena V. Moskalenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0807-0519

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 44, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Красюк Тетяна Василівна

2. Tetiana V. Krasiuk

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3233-6310

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лукаш Сергій Станіславович

2. Sergiy S. LUKASH

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2957-8052

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 25576037

Місцезнаходження: вул. Миру, 24, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Безусий Вадим Вікторович

2. Vadym V. Bezusyi

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6452-5672

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Бортник Сергій Миколайович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Бортник Сергій Миколайович

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Невядовський Владислав Олегович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна